

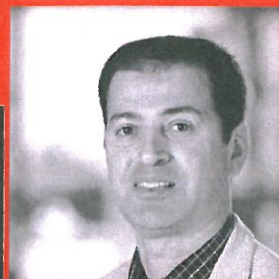
Nicolai

KULTUR • AKTIVITET • FOI KEOPLYSNING

Fordi netværk handler om mennesker

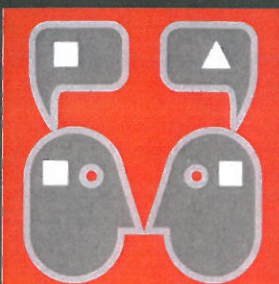
13. årgang nr. 4 november 2005

TEMA: YTRINGSFRIHED

YTRINGSFRIHEDEN GØR NOGLE GANGE ONDT

Lone Svith har interviewet Reza Tareman

MÅ MAN SIGE, HVAD MAN VIL?

Af Lone Jørgensen

DEBATTEN ER KOMMET UNDER DEBAT

Leder/debat med Torben Dreier

FRIT OPLYSNINGSFORBUND

Udgives af

Frit Oplysningsforbunds
medlemsforening
Guldsmedgade 25,
Postbox 159
8100 Århus C.
Tlf.: 86 12 60 00
E-mail:

nicolai@fo-aarhus.dk

Ansvarshavende redaktør
Torben Dreier

Redaktion

Lone Jørgensen
Henrik Gram
Inge Madsen
Lone Svith
Torben Dreier

Oplag

6000

Layout & tryk

Opsætning & layout:
To ombord tlf. 8676 1653.
Tryk: Central tryk Hobro
Trykt på miljøpapir

Nicolai

udkommer 4 gange om
året. Bladet postbesørgeres til
FO's kursusdeltagere samt
lægges frem på biblioteker
og offentlige kontorer.

AftenskoleKlubben

AftenskoleKlubbens formål
er at udbrede folkeoplysning
indenfor almene, økonomiske,
politiske, sociale og kulturelle
emner; samt at arbejde for de
idealer som De Forenede Nationer
står for, samt at sikre medlemmernes
indflydelse på FO's virke. Ved
tilmelding til et af FO's kurser
bliver man automatisk medlem af
FO's medlemsforening for 10 kr.,
som overføres fra tilmeldingsgebyret.

Debatten

ER KOMMET UNDER DEBAT

**Ytringsfrihed,
demokrati og debat
er superaktuelle
emner i det offentlige
rum i Danmark
lige for tiden.**

FO-Århus anser det for et fantastisk sundhedstegn, at danskere i alle afskygninger kommer op af stolene, når noget så grundlæggende trænger til at blive debatteret og gennemtænkt. Det er demokrati og borgerinddragelse, når det er bedst.

Med dette temanummer af bladet Nicolai vil FO-Århus gerne opfordre alle til at give deres mening til kende i den offentlige og for den sags skyld også den private debat. Vi vil gerne bakke positivt op om debatskabende arrangementer via vores Debatpulje, hvor man kan søge penge til f.eks. caféseminar, gadeteater, høringer, events, happenings,

temadage, sognedyster, rollespil, fortællinger, workshops, fyraftensmøder eller gerne endnu mere utraditionelle arrangementer. Betingelse for støtte er at den frie debat sættes i højsædet og at arrangementerne er åbne for alle, også – eller måske især – for arrangørernes "modstandere". Debatten behøver selvfølgelig ikke at gå på ytringsfrihed og demokrati – alle emner kan sættes på programmet. Find ansøgningsskema til debatpuljen på FO-Århus' hjemmeside: www.fo-aarhus.dk eller kontakt FO-Århus på 8612 6000.

KONKURRENCEN

– Deltag i konkurrencen og vind to billetter til foredrag

klip ud & send

Hvis du svarer rigtigt på spørgsmålene, deltager du i konkurrencen om to billetter til foredraget "Hjernen vokser hele livet, hvis du bruger den!" ved ældre forsker, læge dr.med. og forfatter Henning Kirk. Foredraget foregår den 29. marts 2006 kl. 16.00 i Folkeoplysningsens Hus, Vester Allé 8.

Konkurrence

1. **Hvad hedder formanden for Integrationsrådet?**

2. **Hvornår er Den Europæiske Menneskerettighedskonvention fra?**

3. **Hvilken snegl har været årsag til dannelsen af ny snegleforening i juni 2005?**

**Svarkuponen sendes/afleveres til
FO-Århus, Guldsmedgade 25, 8000 Århus C.
Du kan også sende dit svar på e-mail:
nicolai@fo-aarhus.dk**

**Send din besvarelse inden
14. december 2005.**

**Vinder af sidste nummers konkurrence:
Ruth Højmark, Risskov**

Svarene på konkurrencen i Nicolai nr. 3, 2005

1. Karin Flensborg
2. Musikhuset Århus
3. Frydenlundskolen

Ytringsfriheden GØR NOGLE GANGE ONDT

Af Lone Svith

Risikoen for at træde andre mennesker over tærerne er stor, når man siger sin mening. Men den risiko må vi løbe, mener Reza Tareman, der er formand for Integrationsrådet i Århus og kandidat til byrådet for Socialdemokraterne ved valget i november.

Året er 1985, da den 25-årige iraner Reza Tareman tager en beslutning, der får betydning for resten af hans liv. "Jeg voksede op i et samfund, hvor demokrati var noget, vi kunne læse om i bøgerne. Men jeg ønskede at være et sted, hvor jeg kunne sige min mening og tale frit om politik og religion", siger Reza. I Iran ville han komme i fængsel, hvis han sagde sin mening, så han kunne ikke se andre udveje, end at flygte ud af landet. Nu 20 år efter arbejder han som jobkonsulent i Århus Kommune og har travlt med sin politiske karriere.

Han stiller nemlig op til byrådet for Socialdemokraterne, og oktober måneds solskinsdage er fyldt op med valg-møder og politiske diskussioner.

Ytringsfrihed og dobbeltmoral rimer ikke

Reza Tareman er forberedt på kritik. De, der siger deres mening og måske kritiserer andre, skal selv kunne tage imod kritik, mener han. "Hvis

der skal være plads til mig og min mening, skal der jo også være plads til alle andre og deres meninger", siger han, "Alt andet ville være dobbeltmoralisk." Som et lille krydderi fortæller han, at da Dansk Supermarked i 2001 bortviste en kvindelig muslimsk medarbejder, fordi hun gik med tørklæde, nåede historien helt til Iransk tv. Præstestyret omtalte forbudet mod at gå med tørklæde i meget kritiske vendinger. "De glemte bare, at de jo heller ikke tillod kvinder at gå uden tørklæde. Dét er dobbeltmoral!"

Andres meninger kan gøre ondt

Men tilbage til Danmark og ytringsfriheden. Ytringsfriheden kan man efter Reza Taremans mening ikke sætte grænser for. "Frihed med grænser er jo ikke frihed", kommer det prompte fra Reza. Men derfor synes han nu alligevel godt, at hver enkelt kan have sine egne grænser. Det handler om ens samvittighed og etiske holdning, mener han. "Jeg synes ikke, at man skal nedgøre og krænke andre mennesker, men på den anden side kan det godt være, at det netop også er en del af spillet", lyder det eftertænksomt. "Men det er en svær diskussion", indrømmer han. Han står dog klippefast på, at ytringsfriheden er en vigtig del af demokratiet. Det er demokratiets bærende søjle, som han udtrykker det. Når alle kan sige hvad de mener, vil der altid være nogen,

der føler sig stødt. Men det er demokratiets betingelser. "Ytringsfrihed gør ondt nogle gange. Sådan er det bare".

Debat styrker integrationen

Reza mener, at nydanskere, der ikke er vokset op i et demokrati, lige så stille vil lære hvad ytringsfrihed er. Det tager tid, men han er helt sikker på, at det kommer hen ad vejen. "Man kan ikke lære det på et to ugers kursus, ligesom man lærer førstehjælp. Det er en proces". Da Jyllands-Posten i september måned fik 12 bladtegnerne til at tegne profeten Muhammed, fik avisen et væld af læserbreve fra muslimer, der følte sig krænket. Og i København mødte 3500 op for at demonstrere, fordi de mente, at Jyllands-Posten nedgjorde muslimer. Protesterne er et godt eksempel på nydanskere, der er i gang med at få ytringsfriheden ind under huden. Tegningerne blev opfattet som en provokation af visse muslimske grupper, siger Reza, og han synes det er fint, at de forsvare deres værdier ved at skrive læserbreve og demonstrere. For ifølge Reza kan man kun blive helt dus med ytringsfriheden, hvis man selv bruger den og tager aktivt del i debatten. "Og når jeg ser på de reaktioner, så tænker jeg, at det faktisk går rigtig godt. Jeg tror, at det nok skal lykkes, men det kræver selvfølgelig, at der er åbenhed fra begge sider". Den 17-årige dreng, der sendte trusler mod Jyllands-Posten, har

Privatfoto

"Frihed med grænser er jo ikke frihed", siger Reza Tareman.

ikke Rezas opbakning. Hvis man bruger trusler har man ikke forstået, hvad demokrati og ytringsfrihed handler om, mener han. Til gengæld har Reza selv oplevet, at jo mere han har taget del i samfundsdebatten, jo mere har samfundet åbnet sig over for ham. Han ser det som en udvikling, der er sket, fordi han har udnyttet de muligheder, han har fået. Reza ved, at han ikke ville være den samme person, som han er i dag, hvis han havde levet i Iran de sidste 20 år. "I Iran havde jeg haft tre muligheder: Enten kunne jeg sige min mening og komme i fængsel, eller jeg kunne samarbejde med styret mod min vilje. Eller også måtte jeg slukke for min hjerne og mine tanker, og glemme alt hvad jeg står for".

"Jeg voksede op i et samfund, hvor demokrati var noget, vi kunne læse om i bøgerne".

Kommunalvalget er ved redaktionens afslutning ikke afholdt. Hvis du vil vide, om Reza Tareman blev valgt ind i byrådet, kan du klikke ind på www.aarhuskommune.dk/portal/politik/byraad

Må man sige, hvad man vil?

Når man spørger rundt omkring, er ytringsfriheden højt vægtet blandt os borgere i det danske demokrati. Den består kort og godt i retten til at give sine meninger til kende i skrift og tale og er sikret gennem Grundlovens § 77. Men reguleres ytringsfriheden og adfærden omkring den udelukkende ved lov, eller spiller andre faktorer som for eksempel sociale normer, konventioner eller politisk korrekthed også ind? Må man i dagens Danmark reelt sige, hvad man vil?

Ytringsfriheden er i skrivende stund til debat i vores samfund. I avisartikler, i tv, i læserbreve, på Christiansborg. Og vores grundlovssikrede ytringsfrihed er jævnligt til debat, særligt når nogen udtrykker noget, andre mener, er „for meget“.

Man skal gå efter bolden og ikke personen

Jurist Oluf Jørgensen fra Danmarks Journalisthøjskole siger i den forbindelse: „Det er nemt at gå ind for ytringsfrihed, når vi er enige med det, som siges. Det kan derimod være svært, når vi møder ytringer, som vi finder skadelige, forfærdelige eller farlige. Det er her respekten for ytringsfriheden kommer på prøve. Ytringsfrihed giver ikke ret til at ytre sig uden at blive modsagt. Kritiske kommentarer til andres ytringer er ikke et angreb på ytringsfriheden, men en del af den. Når ét synspunkt er lovligt, er det modsatte det også. Men man skal gå efter bolden og ikke personen – ellers bliver debatten ikke bedre og vi ikke klogere. Ytringsfriheden sikrer mulighed for ny viden, information og debat. Den er afgørende for den enkelte borgers ret til at

sige til og fra. Et demokrati kan ikke fungere uden vide rammer for ytringsfrihed, og antidemokratiske ytringer skal mødes med oplysning og argumenter – ikke med bøder og fængsel. Demokratiet viser sin styrke ved at tillade antidemokratiske ytringer, men grænsen i et retssamfund går ved vold, trusler og tilskyndelser til vold.“

Ytringsfrihed under ansvar

Principielt giver Grundlovens og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions formuleringer os ret til at sige, hvad vi vil, om det vi vil, og på den måde vi vil. Og bliver man spurgt, om man på et overordnet plan er tilhænger af denne lovsikrede ret, vil langt de fleste nok nikke begejstret. Men! For der er et „men“. Nogle gange støder vores grundlovssikrede ytringsfrihed sammen med andre lovparagraffer og artikler, bl.a. de såkaldte Racisme- og Blasfemiparagraffer (Grundlovens § 266b og § 140). Og i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention tilføjes det, at „Ytringsfrihed har man under ansvar, og derfor er den ikke grænseløs.“

Der findes altså en række regler, der begrænser ytringsfriheden. Udover de ovennævnte er der regler om tavsheds-, loyalitets- eller vidnepligt, der også er med til at regulere vores ret til at ytre os.

Lov versus følelse

Men én ting er lovgivning, et andet er, at vores forhold til ytringsfriheden herhjemme netop ikke synes at blive dikteret af lov alene. Hensynet til almenvellet og til mellemmenneskelig ro, orden og konformitet synes også at spille en vigtig rolle, når vi kigger på vores adfærd og holdninger. Der synes altså også at være en række uskrevne regler, som også regulerer vores forhold til ytringsfriheden. Selvcensur og politisk korrekthed regulerer måske endnu oftere end vi tror, om folk siger det, de virkelig mener af frygt for at blive kanøflet, kritiseret, upopulær, holdt udenfor, - eller måske endnu værre – fyret eller truet. Nogle gange lægger vi måske bånd på vores egne meninger afhængig af, hvor vi befinder os, og hvem vi er sammen med – netop af frygt for de sociale og psykiske konsekvenser, der kan

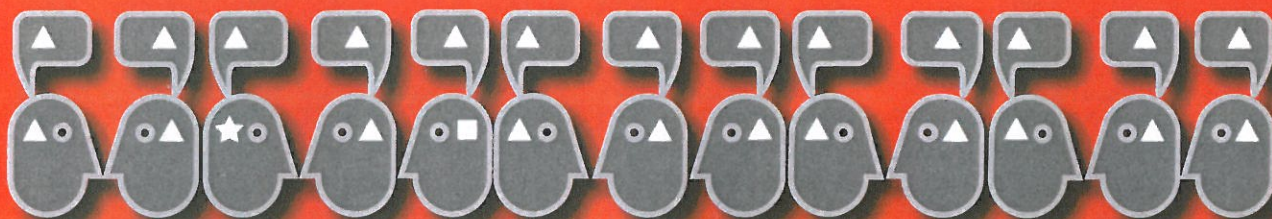
følge efter. Loyalitet over for grupper, man indgår i, er værdifuld et langt stykke hen ad vejen, men hvis det indebærer, at man ikke tør sige, hvad man mener, har vi så ikke et alvorligt demokratisk problem? Altså, hvis man af frygt for responsen fra kolleger, arbejdsgivere, klassekammerater m.v. føler sig bedst tilpas ved at tie. Skyldes det mangel på en god debatkultur herhjemme eller skyldes det også andre ting, som f.eks. hensynet til andre eller egen popularitet?

Er ytringsfriheden så det vigtigste?

Kan man ikke bare mene noget, uden partout at skulle sige det, eller ødelægger det en sund demokratisk debatkultur, et godt arbejdsklima eller måske en naturlig trivsel for den enkelte? Det er jo ikke forbudt at holde sin mund, for ytringsfrihed er ikke bare frihed *til*, men også frihed *fra* at ytre sig. Men bør man ikke kunne ytre og stå ved egne meninger? Eller fremmer det blot unødigt provokation og problemer? Bør vi f.eks. ved lov indføre en gylden middelvej, der tillader at sige, hvad vi vil, men kræver

Af Lone Jørgensen

en vis indlevelse, det vil sige stiller krav til *måden*, vi siger tingene på?

Politisk korrekthed

Nogle opfatter den politiske korrekthed som et brud på retten til at ytre sig. Andre vil mene den er nødvendig for at beskytte borgerne og de mellem menneskelige forhold i samfundet og for at opretholde en vis anstændighed mellem mennesker.

Analysechef Mogens Storgaard Jacobsen fra Epinion A/S bekræfter tankegangen om, at vi ikke kun regulerer vores adfærd i forhold til ytringsfriheden ved lov: "Mange mennesker kender faktisk ikke grænserne for ytringsfriheden, som de er bestemt ved lov.

Hvad folk siger, bestemmes i højere grad af sociale normer og konventioner end af kendskab til loven. Det er givet, at f.eks. børneporno eller pædofili er områder, som man ifølge de fleste ikke bør udtale sig rosende om, mens de fleste faktisk ikke opponerer, når nogen taler grimt om indvandrere". Hans udtalelse baserer sig på en stor undersøgelse om ytringsfrihed, som Epinion A/S

lavede for DR i december 2004 og resultaterne i undersøgelsen tyder på, at vores holdninger til ytringsfrihed i høj grad afhænger af emnet, der tales om. F.eks. mener 70% af de adspurgte i undersøgelsen, at det er urimeligt at ytre offentligt, at børneporno er i orden, mens kun 25% at det er urimeligt at hævde, at kvinderne skal blive ved kødgrdyerne. (Epinion A/S for DR).

Hvad mener du?

Vores ytringsfrihed er til debat. Og den fornyede debat giver anledning til at tænke over, hvad du selv mener om ytringsfrihed, og hvilken værdi, du mener, den bør have i vores samfund. Det er i hvert fald en overvejelse værd.

Læs mere om emnet på bl.a. disse hjemmesider:

www.menneskeret.dk
www.folketinget.dk
www.mediejura.dk
http://europa.eu.int/agencies/eumc/index_da.htm
<http://www.leksikon.org>
<http://www.danmark.dk>

Fra Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1953:

§ 77: „Enhver er berettiget på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres”

§ 266b og § 140, der er Grundlovens Racisme- og Blasfemiparagraffer forbyder os at true, forhåne eller nedværdige andre på grund af race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering samt at drive offentlig spot med eller forhåne noget her i landet lovlige bestående religionssamfunds tros- og gudstjenester eller gudsdyrkelse.

Fra Den Europæiske Menneskerettighedskonvention af 1950:

Artikel 10, stk. 1: „Enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at give eller modtage meddelelser eller tanker, uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til grænser...”

Artikel 10, stk. 2: „Ytringsfrihed har man under ansvar, og derfor er den ikke grænseløs” og videre: “Da udøvelsen af disse frihedsrettigheder medfører pligter og ansvar, kan den underkastes sådanne formelle bestemmelser, betingelser, restriktioner eller straffebestemmelser, som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, territorial integritet eller offentlig sikkerhed, for at forebygge uorden eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden, for at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder, for at forhindre udspreddelse af fortrolige oplysninger, eller for at sikre domsmagtens autoritet og upartiskhed”.

Ny snegleforening

Af Sussie Pagh, Grøn Guide Århus Midtby

Den 7. juni 2005 blev der dannet en ny snegleforening i FO's lokaler i Guldsmedgade.

Foreningen er blevet dannet på initiativ fra de grønne guider i Århus, som længe har haft kontakt til haveejere, som desperat har kæmpet mod den iberiske skovsnegl. For de heldige, der endnu ikke har stiftet bekendtskab med den iberiske skovsnegl, kan det nævnes, at sneglen siden slutningen af 1990'erne er blevet meget talrig mange steder i landet, og at den er et plagsomt bekendtskab i haver, hvor den æder løs af grøntsager, sommerblomster og urter. Trods de mange problemer, som sneglen skaber for haveejere, har ingen offentlige instanser endnu påtaget sig at undersøge, hvordan man kan komme sneglen til livs på en miljørigtig forsvarlig måde. Derfor kæmper haveejere ofte i blinde med forskellige bekæmpelsesmetoder så som indsamling af snegle, opsætning af forskellige fælder og spredning af forskellige sneglegifte. Den nye forenings formål er at danne et netværk både af lægfolk og fagfolk, som kan være med til at fremskaffe viden om bekæmpelse af den iberiske skovsnegl og dens biologi.

Bestyrelsen arbejder i øjeblikket på at finde midler til en hjemmeside om den iberiske skovsnegl, hvor man dels skal kunne finde den sidste nye viden om iberiske skovsnegl, dels skal kunne udveksle erfaringer med andre haveejere, som er plaget

af iberiske skovsnegle. Desuden vil foreningen på sigt arbejde på, at fremskaffe midler, som kan sætte skub i forskningen på området.

Siden foreningens dannelse er det strømmet ind med henvendelser fra folk, som gerne vil være med i foreningen. Snegleforeningen rummer nu knap 80 medlemmer, hovedsagelig fra det østlige Jylland, men også fra andre dele af landet. Foreningen skulle gerne indenfor det kommende år blive kendt over hele Danmark og dermed blive landsdækkende.

Det er foreløbig gratis at være medlem af foreningen, og tilmelder man sig foreningen via e-mailadressen snegl@foaarhus.dk får man en velkomsthilsen og et nyhedsbrev tilsendt. I øjeblikket samler foreningen oplysninger om, hvordan sneglene overvintrer. Foreningens medlemmer opfordres i øjeblikket til at kigge sig grundigt om i haven for at finde snegleæg og overvintrende snegle. Hvis man finder snegle eller snegleæg, opfordres man til at sende et billede eller en beskrivelse af overvintringslokaliteten til foreningen. Foreningen vil så samle oplysningerne til en liste over steder, hvor man kan kigge efter snegle og snegleæg sidst på sæsonen.

God snegle-jagt!

Billeder kan sendes via ovenstående email-adresse eller til Sussie Pagh, Grøn Guide, FO-Århus, Guldsmedgade 25, 8000

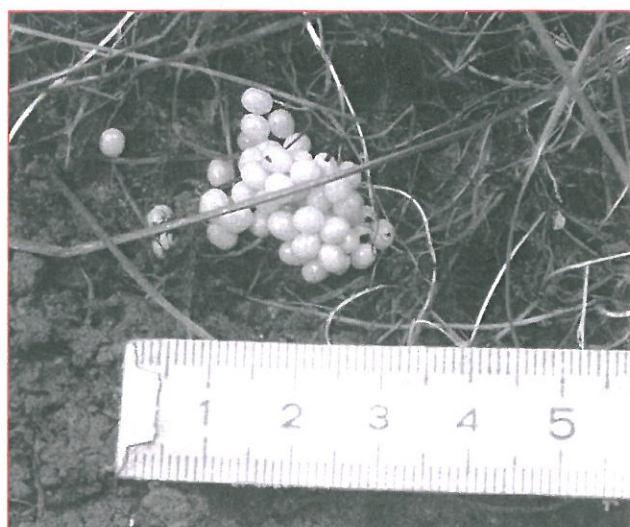

FOTO: Sussie Pagh

SIDEN FORÅRETS ARRANGEMENTER

Tilmelding til og information om samtlige kurser og arrangementer fås i FO's kursusbutik, Guldsmedgade 25, 8000 Århus C. Telefon: 86 12 60 00.
Priser i rødt: Særlig pris for pensionister, efterlønnere, handicappede og arbejdsledige.

FO's

Kulturkreds

Kort fra indvielsesdagen i Folkeoplysningens Hus

Her synger koret *Mama's nummeret "Some Kind of Wonderful"*, et gammelt nummer, som korleder Lene Kristiansen har arrangeret for koret.

Den 19. august 2005 afholdt FO-Århus indvielsesreception i den nye bygning på Vester Allé 8 – nu døbt "Folkeoplysningens Hus". Det var en meget fin dag med fantastisk vejr, mange besøgende, utroligt flotte gaver og fine taler af blandt andet sundheds- og ældrerådmand Niels Erik Eskildsen, rådmand for 4. afdeling Torben Brandt og byrådsmedlem og borgmesterkandidat Nicolai Wammen. Sidstnævnte havde fået til

opgave at indvie Folkeoplysningens husets café, og Wammen lagde i sin tale ud med at rose FO-Århus for det valgte navn til caféen, som nu er døbt "Café Nicolai". FO-Århus må selvfølgelig tilstå, at caféen ikke er opkaldt direkte efter Wammen, men efter Grundtvig! Wammen påpegede i samme forbindelse, at indvielsen af Folkeoplysningens Hus ikke blot var en hyldest til de nye rammer, som FO-Århus kan

præsentere deres tilbud i, men også en hyldest til folkeoplysningen og borgerinddragelsen i byen generelt, som er vigtige elementer i et demokratisk samfund. FO-Århus takker for fremmødet og de fine gaver denne dag og opfordrer alle til at benytte tilbudene i bygningen og naturligvis besøge Café Nicolai, hvor der kan købes mad og kaffe m.v. Ovennævnte taler kan læses på www.fo-aarhus.dk.

Husk! at du kan skrive et debatindlæg til FO's hjemmeside, hvis du ønsker at ytre dig i forbindelse med et tema i Nicolai.

Foredrag

Gå ikke glip af nogle af forårets foredrag hos FO-Århus. Vi byder blandt andet på en række foredrag, der handler om at leve livet og "overleve" alderen – bl.a. foredrag om vores hjerne, hjerte, sundhed og vægt. Desuden byder vi i foråret på en lang række foredrag, der berører Århus gennem tiderne – bl.a. foredrag om byens slotte og herregårde, om byens avis gennem 211 år – Århus Stiftstidende, om den århusianske dialekt samt en lang række byhistoriske foredrag og rundvisninger.

Se mere om aftenskoletilbud og foredrag i vores katalog for foråret 2006, som sendes til dig med posten eller på www.fo-aarhus.dk. Du kan også ringe og høre mere på 8612 6000.

Æbleopskrift

Æble-rødbederåkost.

2-3 æbler
1-2 rødbeder alt efter størrelse.

Fremgangsmåde

Riv æbler og rå rødbeder groft på et rivejern. Tilsæt evt. citronsaft eller evt. også feta i tynde skiver fra grønthandleren og pynt gerne med bredbladet

persille eller frisk koriander. Mættende, sundt og velsmagende – f.eks. til frikadeller eller kylling i den kolde tid.

Afsender:

Frit Oplysningsforbund

Guldsmedgade 25

Postbox 159

8100 Århus C

Kunde ID. nr. 15634

MAGASINPOST B

FRIT OPLYSNINGSEFORBUND

Fordi netværk handler om mennesker

Sidste del af Føljeton:

GODE GAMLE HISTORIER FRA VESTER ALLÉ 8

af Lone Jørgensen

Nicolai besøgte i foråret den 78-årige Einar Møller, der er tidligere lærer på Christiansgade Skole i Vester Alle, det nuværende Folkeoplysnings Hus. I Nicolai nr. 2-2005 bragte vi første del af Einar Møllers fortælling fra sin tid på Christiansgade Skole. Her kommer sidste del:

"Det var en anerkendt og respekteret skole, og skolen havde mange traditioner. Men der gik også børn fra meget små kår på skolen. De kom fra områderne omkring Nygade, Grønnegade og Vestergade. Der var ind imellem tale om forsømte børn", fortæller Einar Møller, og mindes de lopper han selv har "huset" efter at have hjulpet disse børn med skrivningen. "Men bestemt velbegavede og dejlige børn", tilføjer Einar Møller. Einar Møller fortæller

ligeledes, at han stadig årligt mødes med en gruppe af hans gamle Christiansgade-elever, der forlod skolen i 1960'erne. Hvert år i november møder de troligt op fra nær og fjern til gensyn hos Einar Møller og hans kone. "De havde det godt som klasse – de passede godt sammen", forklarer Einar Møller beskedent, men hans historie vidner i det skjulte om ham selv som en meget vellidt og yderst respekteret lærer. "Når jeg tænker tilbage på min tid på skolen, tænker jeg først og fremmest på morgensangen. Det var en fantastisk oplevelse at høre 350 lyse pigestemmer på gangene og etagerne i den store bygning. Det kan man slet ikke forestille sig. I det hele taget kan det være svært at forestille sig skoletiden dengang, når man sammenligner med i dag. Dengang stillede man klassevis op i rækker før man måtte gå ind i skolen, dengang skulle man være udenfor i frikvartererne, dengang fandtes toiletterne udenfor i skolegården, og udskylning

af disse fandt kun sted én gang efter hvert frikvarter. Dengang sang man morgensang hver morgen, og dengang måtte uartige elever sidde efter eller sendes til "overhaling" hos inspektøren – noget man ikke skulle ønske sig", fortæller Einar Møller. Helt frem til 1970 varede skoleugen fra mandag til og med lørdag, alle dage fra klokken 8-15. Frem til 1961 husede den gamle skolebygning på Vester Allé, der i år runder 105 år, Christiansgade-skole, der fra midten af 1950'erne også fik drenge blandt eleverne. Men i 1961 blev skolen nedlagt og elever og lærere flyttede til den nybyggede Frydenlundskole. Her slutter beretningen om Christiansgade pigeskole på Vester Allé 8, hvor et nyt kapitel i bygningens historie begyndte: nemlig Handelsskolens historie. Einar Møller fungerede indtil 1990 som lærer. Desuden blev Einars kone børnehaveklasselærer på Frydenlundskolen,

og med et smil slutter Einar sin fortælling af med historien om, hvordan dette blev en omvæltningens tid for ham: "På Frydenlundskolen holdt jeg fast i at ville kaldes Hr. Møller, og det respekterede både børn og kolleger. Men da min kone blev ansat gik jeg fra at være "Hr. Møller" til at være "Fru. Møllers mand" Det var svært", griner Einar Møller. Nicolai takker ham for en levende beretning fra det gamle Vester Allé 8.

Læs flere historier om Vester Allé 8 på vores hjemmeside www.fo-aarhus.dk. Hvis du selv har erindringer eller historier fra bygningen på Vester Allé, som du gerne vil bidrage med, er du meget velkommen til at kontakte Nicolai-redaktionen hos FO-Århus på 8612 6000 eller på email nicolai@fo-aarhus.dk.

FRIT OPLYSNINGSEFORBUND

Guldsmedgade 25
8100 Århus C
Tlf.: 8612 6000
www.fo-aarhus.dk